

VERENIGING OFFICIEREN

GENIE

VOORZITTER

Hoe adaptief is de genie?

VERENIGING

*algemene najaarsvergadering
foto-impressie middagprogramma*

MAGAZINE EDITIE JANUARI 2019

Jaargang 69 / januari - 2019

Vereniging van Officieren der Genie opgericht 1 september 1950. Erkend bij Koninklijk Besluit 5 juli 1952 nr.43. Statuten ingeschreven bij KvK en Fabrieken te 's-Gravenhage onder nummer V-407845.

DAGELIJKS BESTUUR

voorzitter: bgen b.d. H.M. van Lent
vicevoorzitter: kol ir. M.D. Rol

SECRETARIS

maj b.d. ing. D.C.P. Janse
Madrigaal 23, 8265 RR Kampen

PENNINGMEESTER

maj (R) ir. drs. C.P. Ockhuijsen RA
Jean Monnetpad 26, 2553 TW Den Haag
070 - 404 2203
Bank IBAN NL 15 INGB 0000375237
t.n.v. penningmeester VOG te Den Haag

BESTUURSLEDEN

kap (R) ir. H.W.G. Cox; maj A.T.M. Verbiesen;
Ikol b.d. T.H.A. van Kauwen; elnt D. Lourens;
maj b.d. A.J.J. Aarendonk; kap C.P. Corvers;

REDACTIELEDEN

11 Pagnbat: maj W.J. Borst
038 - 376 7401; MDT 535 - 67 401
41 Pagnbat: maj F. van Wijck
040 - 266 6301; MDT 549 - 66 301
101 Gnbat: maj ir. J.W.H. Gelinck
038 - 376 7201; MDT 535 - 67 201
Functietoewijzing: maj P. Kuijpers
06 - 109 11 061
DVD: Ikol E.J. Galama
030 - 218 4639
KMA: Ikol drs. C.J. Selmeijer
076 - 527 3281; MDT 529 - 73 281
OTC Genie: Ikol P.M. van der Heul
073 - 688 1001; MDT 531 - 81 001

HOOFDREDACTEUR

Ikol b.d. T.H.A. van Kauwen
Klimopzoom 95, 2353 RL Leiderdorp
071 - 541 4789; 06 - 2437 7653
tvankauwen@gmail.com

GENIE

VAN DE HOOFDREDACTEUR

Pensioenspook 03

VAN DE VOORZITTER

Hoe adaptief is de genie? 04

VERENIGING

Verslag algemene najaarsvergadering 06

Foto-impressie middagprogramma 10

COLUMNS

Tussen Pen en Pan: comfort 12

PERSOONLIJK

Krasse knarren 13

In Memoriam 20

Mineursrapport 22

10

04

Mijn laatste voorwoord als UGM'er. Acht jaar geleden viel ik terug op de Uitering Gewezen Militairen. Een maand later in een zwart gat, waarvan ik zeker wist dat dat voor anderen bedoeld was. Rooms negeren, dan is het er niet, kon ik maandenlang volhouden: „Wat? Een uitnodiging voor een informatiebijeenkomst? Nooit ontvangen!” Acht jaar lang heb ik de hoon van echtgenote en kinderen over me heen gehad. Nu kondigt zich het pensioenspook aan.

luitenant-kolonel b.d. Theo van Kauwen

PENSIOENSPOOK

Het hele gezin drukt me op het hart nu eens niet eigenwijs te zijn en naar alle informatiedagen te gaan die er ook maar worden aangeboden. De vlag ging in top toen ergens in mei/juni een uitnodiging voor een voorlichtingsbijeenkomst van de Nederlandse Officiersvereniging (NOV) op de deurmat viel. Dralen hielp niet. Zeker niet na twee aanmaningen om dit feest vooral bij te wonen. De boodschap van het NOV-bestuur was onverbiddelijk: uw datum van pensioenering is aanstaande en niet te vermijden; vrij vertaald: veel defensiewater zal er voor jou niet meer door de Rijn gaan, want jouw houdbaarheidsdatum verstrijkt in minder dan een jaar.

Het reüniegehalte onder de aanwezige pensionado's (ja, ik ontwaarde enkel mannen) en de voortreffelijke lunch in de Kumpulan Bronbeek begeleidden de boodschap van de diverse sprekers enigszins. De onderhandelingen over een nieuwe cao en daaraan gekoppeld een nieuw pensioenstelsel waren in een vergevorderd stadium. Niet dat wij ons

daar druk over hoefden te maken, onze maandelijkse pensioenuitkering zou op peil blijven. Rustig afwachten tot dag U en tijdig anticiperen op berichtgeving van het ABP werden als meest voor de hand liggende acties aanbevolen. Uitdrukkelijk kwam aan de orde dat dit feest niet opging voor onze jongere collega's. Achteruitgangen oplopend tot enkele honderden euro's netto per maand waren hun stippen aan de pensioenhorizon.

Tijdens de pauzes en de eindborrel gonsden de sterke verhalen door de Kumpulan. 'Vroeger' en kleinkinderen waren geliefde gespreksthema's. Ook de vrees dat veel collega's van middelbare leeftijd zullen kiezen voor een carrière buiten Defensie werd menigmaal uitgesproken.

En terecht, want de kloof tussen jong en oud wordt hierdoor alleen maar groter. Ik heb tijdens bijeenkomsten van ons wapen/onzere vereniging stevast gesprekken met 'jonge honden' waarbij ik mij na afloop afvroeg: „Zou ik mij destijds

op dezelfde verstandige wijze hebben gepresenteerd?” De grote vraag is of we hen voor ons wapen/onzere vereniging kunnen behouden.

Onze jongere generatie genisten ramelt aan de poorten van het oude establishment.

Om te worden gehoord moet hun boodschap soms worden gepolijst. Hierin zie ik een taak weggelegd voor een select gezelschap 'wijze ouderen' dat zijn kennis en ervaringen kan overdragen op de jonge garde, waarbij, ongeacht rang, wederzijds vertrouwen en waardering voor elkaars kennis en kunde als fundament dienen.

In de volgende editie van Genie zult u mijn eerste voorwoord van een vijftienjarige met ambitie aantreffen.

Hierbij roep ik alle jonge collega's op hun zienswijze op de toekomst van de genie en de Vereniging Officieren der Genie met mij te delen.

Ik wens u en uw dierbaren een mooi en voorspoedig 2019 toe. Bovenal wens ik u veel leesplezier toe.

Het is alweer december en ik geniet nog na van het symposium 'Samen banen we de Weg' dat de Vereniging Officieren der Genie in samenwerking met het Regiment Genietroepen heeft gehouden op vrijdag 30 november in Stroe. De genie heeft getoond koploper te kunnen zijn als het gaat om een adaptieve krijgsmacht.

DE GENIE ADAPTIEF?

Een conditio sine qua non!

Mijn bijzondere waardering gaat uit naar de symposiumcommissie Ruud Moeskops, Marijke Beunk, Simon Lefèvre en Dennis Lourens. Wat hadden we inspirerende sprekers, wat een uitdagingen en creativiteit bij de Break Out Sessies (hulde aan de geniecommandanten!) en, tot slot, wat een durf en humor bij onze regimentscommandant die zich liet 'roasten'!

Ook de bijna 300 deelnemers droegen hun steentje ruimschoots bij. Zij hebben er volgens mij allemaal een stimulans voor de toekomst aan over gehouden. Zij bleken ook bovengemiddeld creatief. Paul Iske, Chief Failing Officer(!) van het 'Instituut voor Briljante Mislukkingen', gaf aan dat er een significante relatie bestaat tussen enerzijds creativiteit en anderzijds het aantal keren dat iemand lacht. Vanaf de leeftijd van 44 jaar is dat gemiddeld nog maar elf keer per dag.

Tijdens het symposium werd wel elf keer elf luidkeels gelachen; een indicatie voor de creativiteit van de deelnemers!

Van generaal-majoor Fred Sothewes bleef mij bij dat de onvoorspelbaarheid van de toekomst ons zomaar in een ernstig militair conflict zou kunnen brengen. Daar zijn wij als krijgsmacht alleen niet klaar voor. Vrede en veiligheid is niet alleen een verantwoordelijkheid van Defensie, het is een verantwoordelijkheid van de hele samenleving. En dat

sluit aan bij een adaptieve opstelling van de krijgsmacht in samenwerking met externe partners, zowel vanuit het bedrijfsleven als vanuit andere civiele instanties. Hoe nieuw is dit voor de genie? Eigenlijk hebben we ons als genie altijd al adaptief opgesteld. Steeds weer andere omstandigheden, andere dreigingen, gebrek aan middelen, gebruik van civiele capaciteiten, steeds weer improviseren. "Als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan", is een veelgehoorde uitspraak op de werkvloer.

generaal-majoor Fred Sothewes

Dat zal ook in de toekomst niet anders zijn. De aard en omstandigheden van toekomstige missies zijn niet te voorspellen. We kunnen niet voor alle opties alle capaciteiten in huis hebben. Maar door adaptief te zijn, met een hechte verankering van civiele componenten, gaat het ons lukken. Adaptiviteit was altijd al voor de genie een conditio sine qua non! Een voorwaarde zonder welke de genie niet steeds zo succesvol had kunnen opereren.

Bij adaptiviteit hoort ook durf. Zowel Jacco Vonhof, voorzitter van MKB Nederland, als Peter Struijk, directeur Fujifilm Europa, hielden ons voor dat je voor verandering ongebaande wegen moet durven bewandelen en dat je soms zelfs 'bestuurlijk ongehoorzaam' moet durven zijn. Ik weet zeker dat het symposium een duidelijke spin off zal krijgen.

SAMEN BANEN WIJ DE WEG

Paul Iske, CFO, Chief Failing Officer

En hoe adaptief is de VOG eigenlijk?

Ook bij onze vereniging staan de ontwikkelingen niet stil. De excursies bij de ledenvergaderingen kennen een grote variëteit. De afgelopen jaren zagen vele initiatieven het licht. Niet in de laatste plaats de introductie van de operationele module en het VOG Café voor onze jongere leden. Maar ook het golftoernooi voor contactmomenten met onze relaties. En natuurlijk is de communicatie in onze vereniging met de tijd meegegaan. Denk aan de ontwikkelingen van onze informatieve VOG website, digitale nieuwsbrieven en een eigen facebook pagina.

Ook voor ons magazine Genie hebben we een praktische keuze gemaakt door digitale verspreiding te stimuleren. Op 19 oktober stuurde ik u een brief met de vraag hoe u Genie in de toekomst zou willen ontvangen: gedrukt of digitaal. De uitkomst was dat 300 VOG leden de gedrukte versie op de deurmat op prijs stellen en 540 leden willen volstaan met een digitale versie. In het voorjaar kozen we ervoor nauw samen te werken met het blad Genist van het Regiment Genietroepen, in een gecombineerde verschijning. In Genist komt een breed scala aan artikelen waarmee we ook naar buiten willen treden. Ons VOG magazine Genie beperkt zich tot het verenigingsnieuws alleen bestemd voor onze leden. Begin augustus heeft u de eerste uitgave in

deze nieuwe vorm al op de deurmat gekregen. Nu leest u de tweede uitgave. Omdat we ons aansluiten bij de verspreiding van het regimentsblad Genist is de frequentie beperkt tot tweemaal per jaar; eenmaal voor de zomer en eenmaal in het najaar. Daarnaast informeren wij u tussentijds natuurlijk ook via onze website www.vog-genie.nl, via nieuwsbrieven en via social media. De VOG gaat met de tijd mee; ook de VOG is adaptief!

Het is alweer januari. Hopelijk heeft u kunnen genieten van welverdiende feestdagen. Het zijn dagen die we bij voorkeur met onze geliefden doorbrengen. Ik zeg 'bij voorkeur', omdat er natuurlijk ook genisten op missie zijn, in diverse delen van de wereld. Namens het bestuur van de VOG wens ik hen en u allen een voorspoedig 2019!

Uw voorzitter,
Huib van Lent

Verbonden door kameraadschap!

DOOR ADAPTIEF TE ZIJN, MET
EEN HECHTE VERANKERING
VAN CIVIELE COMPONENTEN,
GAAT HET ONS LUKKEN.

VERSLAG ALGEMENE NAJAARSVERGADERING

in 't Harde

5 oktober 2019

majoor b.d. Ton Verbiesen, waarnemend secretaris VOG

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet allen van harte welkom op de prachtige locatie van de officiersmess van het Artillerie Schietkamp (ASK) in 't Harde. Hij merkt op dat de datum voor

veel leden niet erg gunstig is want de secretaris heeft meer dan dertig afmeldingen ontvangen, waaronder ook verschillende bestuursleden. Majoor b.d. Ton Verbiesen neemt daarom de honneurs van de secretaris Daan Janse en

de projectofficier Fons Aarendonk waar.

De voorzitter citeert uit de afmelding van kapitein (res) b.d. van Coolegem die vanwege de gezondheid van zijn echtgenote is verhinderd. In het bijzonder heet

de voorzitter Jan Kamminga, ons erelid 'met kroon' en zijn echtgenote Adrie, welkom. Ook een bijzonder woord van welkom voor Roel Broeksma als lid van verdienste. Tot slot spreekt hij zijn waardering uit voor de regimentscommandant, kolonel Burg Valk, die in persoon aanwezig is.

Mededelingen van het bestuur

Overledenen. Sinds de vorige ledenvergadering van 6 april 2018 is ons een aantal leden overleden. De voorzitter verzoekt de aanwezigen op te staan:

16 okt 2017:

luitenant-kolonel b.d. Rijk Jan van Veen in de leeftijd van 80 jaar
(Rijk Jan was niet genoemd bij voorjaarsvergadering)

22 juni 2018:

luitenant-kolonel b.d. Tom van Erp in de leeftijd van 79 jaar

11 aug 2018:

kapitein b.d. Jan van Mierlo in de leeftijd van 73 jaar

Hoewel zij geen lid (meer) waren van de VOG, maar wel door velen zijn gekend, noemt de voorzitter ook kolonel (Klu) b.d. Frans van Wijk (voormalig plaatsvervangend directeur DGW&T) en majoor (res) b.d. Marin de Boorder.

De voorzitter verzoekt een moment stilte te betrachten. Hij legt vervolgens uit dat het bestuur niet altijd zelf aanwezig kan zijn bij lief en leed gelegenheden. Hij dankt daarom Cees Wattel en Job Wigger die bij de uitvaart van Jan van Mierlo aanwezig waren en de VOG honneurs hebben waargenomen.

Ledenbestand

Het totale bestand aan leden is nu 880 leden (stabiel met een lichte groei). De voorzitter bezoekt vrijdag 19 oktober de KMA om de nieuwe geniecadetten, waaronder twee dames, als aspirant lid te werven voor de VOG.

Agenda

De voorzitter stelt voor om agendapunt 7 'Ontwikkelingen m.b.t. Genie' als punt 6 te behandelen, dus voor 'Gepasseerde

en komende activiteiten'. De agenda wordt overeenkomstig vastgesteld.

Verslag van de vorige vergadering

Het verslag van de voorjaarsvergadering van vrijdag 6 april in het Bevrijdingsmuseum Zeeland is gepubliceerd in Genie 68.1 (blz. 4 e.v.) en op de VOG-website. Met dank aan Daan Janse, onze secretaris, wordt het verslag goedgekeurd en vastgesteld.

De voorzitter merkt nog op dat de bijbehorende excursie in het Bevrijdingsmuseum Zeeland door Dennis Lourens uitstekend was verzorgd! Ook noemt hij het mooie verslag in Genie van de hand van Saskia Stoelinga dat recht doet aan het museum!

Binnengekomen stukken

Ton Verbiesen meldt namens de secretaris dat er geen voor deze vergadering relevante stukken zijn ontvangen.

Ontwikkelingen m.b.t. Genie Magazine

De voorzitter geeft aan dat sommige leden mogelijk al hebben meegekregen dat er rond de laatste uitgaven van Genie de nodige strubbelingen waren. Hij schets de ontwikkelingen. Tijdens onze vorige vergadering kon hij melden dat de VOG met de regimentscommandant had afgesproken begin dit jaar dat driemaal

per jaar een fraaie 'Genist' zou verschijnen, geheel verzorgd door GPA inclusief advertenties, met een breed scala aan artikelen die ook aantrekkelijk zijn voor de externe relaties (Adaptieve Genie). Als katern bij deze Genist zou het VOG blad Genie worden meegezonden voor VOG leden met hoofdzakelijk intern verenigingsnieuws. De Vereniging Genie Onderofficieren (VG00) gaat voor Promotor zelfstandig door met haar eigen samenwerking met Green Paper Association (GPA).

Op 5 juni 2018 heeft de regimentscommandant besloten de samenwerking met GPA te beëindigen. De rol van GPA paste niet langer in de beoogde ontwikkelingen voor een Adaptieve Genie. Kolonel Burg Valk zal dit zelf toelichten. De in het voorjaar 2018 geplande uitgave van Genist is daarom niet verschenen.

De voorjaarsuitgave van Genie was op dat moment redactioneel en qua lay-out al vrijwel geheel gereed. Om de leden van de VOG niet tekort te doen, zijn er tussen de regimentscommandant en de voorzitter VOG afspraken gemaakt om deze 'Genie 68.1' toch te laten verschijnen. Daartoe heeft de VOG de opmaak die drukklaar was (PDF) van GPA gekocht voor bijna € 1000,- uit de post onvoorzien en heeft het regiment de druk en

verzending op zich genomen. Eind juli is Genie verzonden.

Door tekortkomingen in de ledenadministratie hebben enkele leden het blad niet ontvangen. Deze zijn alsnog nagezonden. Ook is de digitale versie verspreid en op de website te lezen.

Voor de toekomst licht de voorzitter toe dat het de ambitie is van de VOG en het regiment om ook in de toekomst Genist drie keer per jaar uit te geven in de beoogde vorm met externe uitstraling, waarbij de Genie als katern wordt meegezonden. Zo mogelijk al in het najaar van 2018.

Vervolgens geeft de regimentscommandant, kolonel Burg Valk, een toelichting waarom de samenwerking met GPA niet langer mogelijk was. De kern hiervan is dat het regiment de contacten met het bedrijfsleven wil intensiveren in het kader van de Adaptieve Krijgsmacht. Hierbij is het niet acceptabel dat een externe partij (GPA) bepaalt welke bedrijven zich wel of niet bij genie-evenementen kunnen presenteren (onder andere afhankelijk van advertentiebijdragen). Omdat deze beslissing ook consequenties had voor de VOG, heeft hij eraan bijgedragen dat Genie 68.1 alsnog kon

worden gedrukt en verspreid. Voor de toekomst zal Genist met het katern Genie blijven verschijnen. Hiervoor wordt een nieuwe drukker/uitgever in de arm genomen. Tijdens de regimentsraad op 8 oktober 2018 zal over de financiële dekking worden besloten.

Vanuit de zaal vraagt Cees Wattel in hoeverre de VG00 wel haar blad Promotor kan blijven uitgeven in samenwerking met GPA. Kolonel Valk antwoordt dat de VG00 een zelfstandige vereniging is maar dat hiervoor geen capaciteiten en middelen uit de staande genie-organisatie beschikbaar zullen zijn.

Hoofdredacteur Theo van Kauwen wijst op de jarenlange goede samenwerking met GPA en de fraaie uitgaven van Genie (en Genist en Promotor) die dat heeft opgeleverd. Er is in de voorwaarden niets veranderd en ook de regimentscommandant was hiervan op de hoogte. Hij vraagt zich af of toekomstige regimentscommandanten de nieuwe toezeggingen ook gestand zullen doen. Kolonel Valk licht toe wat is veranderd in de nieuwe situatie. In het verleden waren de relaties met bedrijven vooral gericht op het kunnen leveren van materieel aan de genie. Met de Adaptieve Genie gaat het echter ook over het gezamenlijke uitvoeren van

militaire taken voor een belangrijk deel. In antwoord op een vraag van Koos de Vos over de inhoud en betekenis van de Adaptieve Genie verwijst de regimentscommandant naar het VOG symposium 'Samen banen we de weg' van vrijdag 30 november in Stroe.

Gepasseerde en komende activiteiten

Hennie Braat vertelt hoe de deelnemers op 1 juni 2018 konden genieten van een zeer geslaagd VOG/VG00 Golftoernooi op Burggolf Het Rijk van Nijmegen. Het volgende VOG/VG00 golftoernooi houden we op 7 juni 2019 en voortaan altijd de eerste vrijdag van de maand juni. Houd daar rekening mee bij uw vakantieplanning!

Een volgende activiteit was het VOG Café op 28 juni 2018 op de Mijnschool in Reek. Het was alweer het vijfde VOG Café met dit keer het thema 'De Adaptieve Genieofficier'. VOG biedt een forum voor wat leeft onder jonge genieofficieren! Hoe kan een jonge genieofficier zich voorbereiden op de toekomstige genieorganisatie? Onze regimentscommandant gaf een toelichting op de Adaptieve Genie en majoor Peter Kuipers belichtte de loopbaanmogelijkheden vanuit zijn functie als geniefunctietoewijzer. Ook was de inhoud van de technische studie voor de toekomstige genieofficier onderwerp van discussie. De aanwezige jonge genieofficieren hadden veel waardering voor deze door de VOG geboden informele informatie-uitwisseling met levendige discussies. De voorzitter dankt bestuurslid Peter Corvers voor de organisatie. Omdat het onderwerp nu een paar keer aan de orde is gesteld, willen we het volgende VOG Café pas weer in 2020 organiseren, zowel in Oirschot als in Wezep.

Vandaag houden we de najaarsvergadering hier in 't Harde op De Knobbel, met aansluitend een aantrekkelijke excursie bij het Kenniscentrum Wapensystemen en munitie (KCW&M).

Het volgende grote evenement is het

VOG symposium in samenwerking met het Regiment Genietroepen 'Samen banen we de Weg' over de Adaptieve Genie op 30 november 2018 in de Generaal-majoor Kootkazerne in Stroe. Met de Adaptieve Genie zoeken we intensieve samenwerking met het civiele bedrijfsleven, gebruik maken van hun middelen en mensen bij militair optreden. Beeld: PC op stap met militaire en civiele middelen? De voorzitter licht toe dat we een sterk programma hebben met hoogwaardige sprekers en roept allen op zich hiervoor op te geven met een email aan geniesymposium@mindef.nl. Ruud Moeskops is voorzitter van de symposiumcommissie en namens de VOG zit bestuurslid Dennis Lourens in deze commissie. Uw voorzitter van de VOG vormt samen met de regimentscommandant een klankbordgroep.

Volgend jaar zal op 5 april 2019 de Voorjaarsvergadering in Dordrecht worden gehouden met de Battlefieldtour 'Dordrecht Mei 1940'.

Drie deskundige gidsen hebben toegezegd ons te begeleiden en bestuurslid Harry Cox treedt op als projectofficier.

Later natuurlijk ook weer het golftoernooi op 7 juni, de najaarsvergadering op een van de locaties in beheer bij het RVB en waarschijnlijk weer een Operationele Module, over de geniecapaciteiten van mogelijke tegenstanders.

Financiële aangelegenheden

In de realisatie 2018 valt de extra uitgave op voor de opmaak en drukgereed overnemen van Genie 68.1 van GPA. Ook zijn de inkomsten en uitgaven voor het golftoernooi in één uitgavenpost

weergegeven. We sluiten het jaar naar verwachting af met een positief saldo. In de begroting voor 2019 is voor druk en redactiekosten Genie een extra bedrag opgenomen. De vergadering stemt in met de realisatiecijfers over 2018 en de begroting voor 2019. Daarmee is de begroting vastgesteld.

Rondvraag

Naar aanleiding van de crematie van Jan van Mierlo wijst Job Wigger er op dat er voor de nabestaanden geen defensieformulier beschikbaar is om o.a. de vereiste meldingen aan het regiment te kunnen doen. Hij stuurt een email aan de secretaris met de omschrijving van het probleem en de gewenste oplossingsrichting. Ook noemt hij de behoefte van leden die niet erg mobiel zijn om door middel van een carpool te worden opgehaald voor VOG vergaderingen. De secretaris zal een oproep hiervoor in het con- vocaat voor de volgende vergadering opnemen. Jan Kamminga laat de vergadering weten hoe verheugd Adrie en hij waren toen ze van de VOG een prachtige bos bloemen ontvingen voor hun 60 jarig huwelijk.

De volgende ledenvergadering is op vrijdag 5 april in Dordrecht.

Sluiting

De voorzitter dankt de leden voor hun aanwezigheid en de steun aan het bestuur! Hij attendeert op het regimentsdiner officieren van 16 november 2018 in Wezep en wenst allen nog een mooie VOG middag. Hij sluit de vergadering.

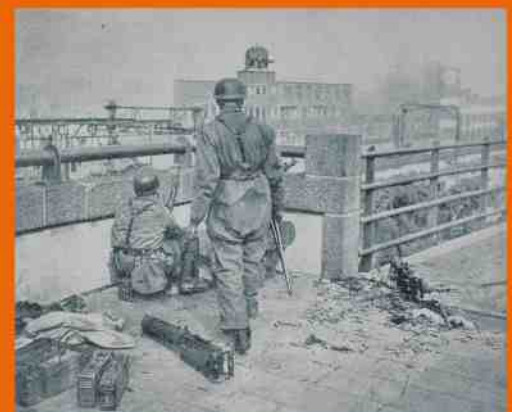
BATTLEFIELDTOUR

Dordrecht mei 1940

Op 5 april 2019 houdt de VOG haar Voorjaarsvergadering in Dordrecht, gevolgd door de battlefieldtour 'Dordrecht mei 1940'

De inloop is om 10.00 u in het Postiljon Hotel aan de Rijkstraatweg 30 in Dordrecht. Om 10.30 u start de vergadering.

U kunt zich aanmelden door storting van € 10,- p.p. op rekening NL15INGB0000375237 t.n.v. Penningmeester VOG.

middag pro

5 oktober 2018

gramma ALV

't Harde

COMFORT

Tussen Pen en Pan

VIJF KINDEREN FRÉ, MARC, SAM, FLEUR EN OLIVIER IN DE LEEFTIJD VAN 27 TOT 37 JAAR EN MIJN MAN (THEO VAN KAUUWEN) ZORGEN VOOR VEEL LEVEN IN DE BROUWERIJ.

Saskia Stoelinga
reactie? saskiastoelinga@gmail.com

Mijn moeder is dood. Ze was een paar maanden 87 jaar toen het gebeurde. Zomaar. Ja vijf dagen ervoor had ze wel een voorwaarschuwing gegeven. Gestoken in het rood en gezeten op haar stijlvolle beige bankje zei ze dat ze klaar was met het leven. Ze had overal pijn en een gebakje hoefde ze ook niet meer. Die moeite kon ik me besparen. En eigenlijk deed niets er meer toe. Ze zei mij de volgende dag nog wel naar de georganiseerde mosselmaaltijd te gaan.

Op de fiets terug naar huis be kroop me een naar gevoel. Wat kon ik hier aan doen? Ze slikte geen medicijnen, ze had geen hulp en woonde zelfstandig in een woonvorm voor ouderen. Ik nam mij voor haar huisarts te bellen voor een afspraak.

„Mevrouw, u bent haar dochter. Ja, de dokter komt zo.” Ik zit al uren in het ziekenhuis op de eerste hulp. Mijn moeder ligt kreunend en onderkoeld in een bed. Ze kan nauwelijks praten, haar heup ligt scheef en de vele bloeduitstorting in haar gelaat worden steeds meer zichtbaar. Ik denk na over te nemen maatregelen, maar kom geen stap verder in mijn hoofd. Het is over twaalf in de nacht. Theo gaat naar huis. Ik blijf wachten. Tegen één uur bij een bijna volle maan valt een besluit. De arts vertelt vriendelijk en zakelijk dat ze

voor comfort gaan. Het duurt een paar minuten voordat ik besef dat hij en zijn team niet een extra deken of een zacht matras bedoelen.

Comfort betekent dat het einde in zicht is gekomen en dat scans, operaties of ingewikkelde medische handelingen niet meer aan de orde zijn. Daar kan ik het als dochter toch wel mee eens zijn? Ze brengen haar nu tijdelijk naar een geriatrisch buitenbed voor traumaletsel. Morgen volgen nadere medische orders. Drie hoog achter in het ziekenhuis kus ik mijn moeder intens op haar gekwetste lichaam en zeg dat ik voor een andere omgeving ga zorgen.

Na een doorwaakte nacht lees ik de volgende morgen op het bord dat voor haar bed staat: mevrouw Stoelinga u bent gevallen en u ligt in het ziekenhuis. Mooie mededeling, maar mijn moeder kan dit niet lezen, want ze heeft haar bril niet op. Ze is zich ook nergens van bewust. Ze brabbelt wat en heeft pijnstilling. Geduld is een schone zaak in de gezondheidszorg. De internist die na vier keer vragen vier uur later verschijnt, kijkt bezorgd. Ik vraag waaraan ze dood gaat. Niet aan comfort toch?

Zij overziet mijn blik en aantekenboekje en denkt aan haar lessen gesprekstechnieken. Ze leidt het keurig in. Behalve onderkoeling na een val die tien uur

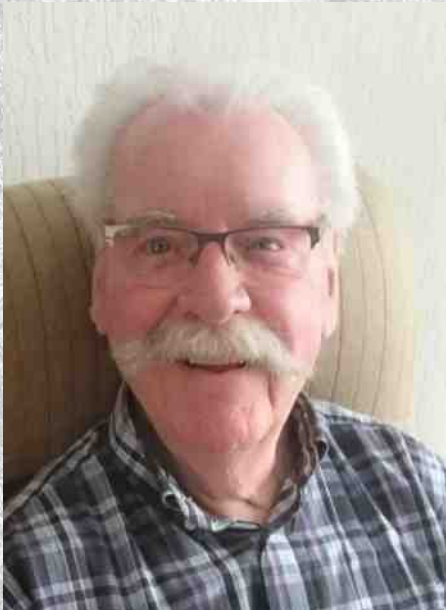
onopgemerkt is gebleven, een heup en leeftijd is er een bijvangst. Uit bloedonderzoek is een torenhoge calciumwaarde gekomen die wijst in de richting van een uitgezaaide kanker.

Ik neem mijn moeders medisch dossier en het klachtenlijstje van het afgelopen half jaar hardop door. Dit beeld past in het verhaal van de internist. Ik begrijp nu dat het medische handelen zich richt op comfort bij de dood. Wie zou dit niet goedkeuren? Ze laat mij geenszins besluiteloos achter. In een paar uur tijd heb ik Hospice de Mare geregeld. Engelen wonen daar die haar en ons liefdevol verzorgen en bij een rechtmatig proces van doodgaan betrekken.

Er volgen drie heftige, prachtige, zeer intensieve dagen met Theo, mijn broers, mijn zus in Australië, kinderen en kleinkinderen en familie. We praten, we huilen en zijn emotioneel tot in onze vezels in de minuten dat mijn moeder nog wat zegt. We beloven van alles aan haar en elkaar. Het zijn dagen die niet en wellicht nooit te bevatten zijn. De wereld staat stil en dat is raar.

Mijn moeder is dood. Ze is tot as. Nu bijna drie maanden later is ze nog geen seconde uit mijn hoofd geweest. Mijn moeder heeft comfort gekregen. Ik denk dat ze er blij mee is.

KRASSE KNARREN

We staan nog in de hal van zijn woning als Krasse Knar Joop v.d. Tillaard ons confronteert met de woorden: „Jullie waren bijna voor niets gekomen, ik heb vorige week een hartinfarct gehad!” Enigszins bekomen van de schrik nemen we plaats aan de tafel.

Joop voelde 's avonds een drukkende pijn in zijn hals en een paar uur later werd hij gedotterd in het ziekenhuis. Daarnaast is drie maanden geleden de ziekte van Alzheimer bij hem geconstateerd, nadat hij minder begon te zien. Op onze vraag hoe hij met deze tegenslagen omgaat, antwoordt onze goedlachse Krasse Knar: „Ons moeder zei altijd, niet tutten!”

Joop is op 24 oktober 1938 geboren in Vught. Het gezin telde verder nog een dochter. Zijn vader was bakker, maar moest in de oorlog als ijzervlechter meehelpen met het bouwen van bunkers in Zeeland. Tijdens de oorlog viel er een keer een V1-bom op de dijk in Vught, zijn zus zat onder de glassplinters. Zijn vader kwam vanuit Zeeland op ziekenhuisbezoek en werd gelijk daarna in Kamp Vught gevangen gezet. Ze dachten dat hij gedeserteerd was. Geluk bij ongeluk, hij ontliep hierdoor deportatie naar Duitsland. Zijn moeder hielp mee in een groentezaak, die zij na de dood van de eigenaresse overnam met zijn vader. In die tijd, er werd met paard en wagen gereden, leerde Joop paardrijden, maar

dit was geen succes.

De lagere school bracht hij door op een Montessori school (een hele dure school), ging daarna naar de ambachtsschool en volgde de avond-tekenschool. Zijn specialiteiten waren trappen en dakkappen. In 1958 moest hij zijn dienstplicht vervullen en werd hij groepscommandant bij 11 Geniebataljon.

Eigenlijk was hij liever naar het Fanfare Korps der Genie gegaan, hij speelde immers vanaf zijn zevende jaar al klarinet en was lid van de Harmonie in Vught. Maar het beviel uitstekend en na een gesprek met Rein Koetsier werd hij beroepsonderofficier. Zijn eerste plaatsing was op de Bruggenschool in Hedel. „Dit was mijn enige plaatsing in het zuiden.”, vertelt hij met een grote glimlach. „Geboren in Vught, maar er nooit gewerkt”.

VAN DEN TILLAARD

Daarna heeft hij alleen maar functies gehad in het noorden van het land. Bij de meesten van ons is deze Krasse Knar natuurlijk bekend als de eerste regimentsadjutant bij de genie. Er was al lang behoefte aan deze functie, vooral voor de ondersteuning van de csm's van de pantsergeniecompagnieën.

Het duurde jaren voordat het Cor Vesters lukte om er een adjudantsfunctie bij te krijgen. Prompt werd de functie alsnog gewijzigd in regimentsadjutant en kreeg Joop de functie toegewezen. Met veel ritselen en regelen, een onderofficier eigen, gaf Joop steeds meer inhoud aan zijn functie. Zo liet hij de stok van de regimentsadjutant voor één liter jenever maken bij 102 Herstelcompagnie en besteedde hij veel aandacht aan het kleur geven aan oude en vooral ook nieuwe genietradities. Hierna werd Joop plaatsvervangend commandant van 101 NBC-Ontsmettingscompagnie en bevorderd tot eerste luitenant, zijn laatste functie. Tijdens zijn loopbaan heeft hij drie keer een rood koord gekregen, de legpenning van het Regiment Genietroepen en van de 4e Divisie, en daarnaast een Koninklijke Onderscheiding. Op de vraag aan welke functie hij de beste herinneringen heeft bewaard, is hij resoluut: hij had er geen enkele willen missen.

Over het ontmoeten van zijn vrouw kan Joop kort zijn. Hij hoefde niet ver te zoeken, Tiny was zijn buurmeisje en in 1961 traden zij op 3 oktober in het huwelijk. Zij kregen samen drie zonen, waarvan Marc al op 25-jarige leeftijd overleed aan kanker, en één dochter. Inmiddels is hij opa van acht kleinkinderen. De grootste hobby's van Joop zijn kalligrafieren, tekenen en timmeren. Na zijn pensionering hebben vooral de kinderen tijdens de diverse verbouwingen gebruik gemaakt van Joops timmerkwaliteiten. Na het overlijden van Tiny in 2012 is hij, om zijn verdriet te verwerken, gaan zingen in een koor. Dit hielp niet en dus besloot hij om de klarinet weer ter hand te nemen. Totdat dit door Alzheimer niet meer lukte. Wat wel lukt is het bezoeken van bijeenkomsten met oud-collega's en dat doet Joop trouw. We hopen deze Krasse Knar nog lang in ons midden te hebben! Sodeju!

Kras & Knar

KRASSE KNARREN

ADEMA

Bij afwezigheid van Kras, bezoek ik vandaag alleen Krasse Knar Gerke Adema. Voor mij persoonlijk een bijzondere ontmoeting. Gerke was als hoofd sectie genie bij Staf Legerkorps drie jaar mijn chef. Het was zijn laatste functie in actieve dienst en mijn eerste functie op een grote staf. Ik belandde in een volstrekt nieuwe wereld en Gerke was de ideale mentor.

Dat was ruim 25 jaar geleden en ik bewaar nog steeds goede herinneringen aan die tijd. Maar het is extra bijzonder omdat ik niet weet wat ik vandaag moet verwachten. Gerke leidt aan Lewy body, een vorm van dementie met grote en plotse schommelingen in de geestelijke achteruitgang en verschijnselen van de ziekte van Parkinson. Zijn vrouw Henriette heeft jaren intensieve mantelzorg gegeven totdat het niet meer ging. Sinds enige maanden woont Gerke in een verzorgingshuis en hij zal niet meer terugkeren naar huis.

Ik heb met Henriette afgesproken dat ik haar thuis in Apeldoorn ophaal en dat we samen bij Gerke op bezoek gaan. Ik arriveer veel te vroeg, maar dat wordt mij gelukkig vergeven. Het komt eigenlijk ook wel goed uit, nu hebben we een

mooie gelegenheid voor uitleg van de situatie en een korte terugblik op hun leven.

Gerke is geboren in Den Haag. Henriette was de vijf jaar jongere zus van een goede vriend van hem. Ze mocht een keer mee naar het Assaut op de KMA en van het een kwam het ander. Ze zijn inmiddels 56 jaar getrouwd. Op de zijtafel staat de familiefoto: drie kinderen met aanhang en zes kleinkinderen. De kinderen wonen allemaal in Apeldoorn. Zij waren de laatste jaren een onmisbare steun. Onlangs heeft de familie samen met Gerke zijn 80ste verjaardag gevierd bij hun dochter thuis.

Het verzorgingshuis Immendaal ligt half verscholen in de bossen van Beekbergen. Een mooie rit, een schitterende plek, de zon schijnt en de prachtige herfstkleuren doen de rest. We worden binnengelaten door een aardige verpleegster en Gerke zit in de recreatie-ruimte al op ons te wachten. Tot onze opluchting zijn we beiden niet echt veranderd. Het is een warm weerzien. We hebben geluk, Gerke heeft een goede dag. Hij kreeg zelf pas in de gaten dat er wat met hem mis was toen de rest van de wereld het allang wist. De goede diagnose stellen duurde lang. Het afscheid van thuis was moeilijk en dat is het nog steeds. Het geloof heeft hen beiden gesterkt zich te kunnen schikken in het lot. We halen samen leuke anekdotes op. Het geheugen van Gerke is nog steeds goed. De legerkorpsoefeningen, de invoering van de computers op de staf, de opkomst van wargaming, de goede contacten met de Geniegevechtsgroep in Wezep. Na zijn functioneel leeftijdsontslag is hij als vrijwilliger de politiek ingegaan en heeft enige tijd in de gemeenteraad gezeten. Hij had meer tijd voor kerkelijk vrijwilligerswerk en heeft in die tijd een boek geschreven over de grote kerk in Apeldoorn. Ik zie de oude Gerke terug: bedachtzaam formulerend, de droge humor en de twinkelen-de ogen.

Na ruim een uur worden we onderbroken

door Ciska, de activiteitenbegeleidster, of Gerke al toe is aan de lunch. Nelly, een vaste vrijwilligster voor het koken, heeft speciaal op zijn verzoek mosselen klaargemaakt. Natuurlijk mogen Henriette en ik mee-eten. Er zijn maar twee andere patiënten die van mosselen houden, dus zitten wij goed. Ciska en Nelly zijn schatten van mensen, behulpzaam, gezellig en geïnteresseerd. Het gebouw waar we nu zijn is pas vlak voor de zomer beschikbaar gekomen en opgeknapt. Er wonen hier slechts 25 patiënten en dat betekent de nodige aandacht. Helaas zien we dat er voor Gerke weinig aanspraak is. De twee andere bewoners eten wel mee maar zitten ergens in een eigen wereld.

Na de lunch is het tijd voor afscheid. Het was een ontroerende maar bovenal gezellige ontmoeting. Gerke zwaait ons uit, terwijl de deur in het slot valt. Ik breng Henriette terug naar hun huis. Haar huis, groot en leeg. Schikken in je lot. Je moet het maar kunnen.

Knar

KRASSE KNARREN

Vandaag zijn we op bezoek bij eerste luitenant b.d. ir. Paul de Bruin. Wederom een grote onbekende voor ons. We worden door Paul en zijn partner Marcel allerhartelijkst welkom geheten en krijgen een korte rondleiding. Het huis is een rijksmonument gelegen aan de Wolvenershaven in hartje Dordrecht. Vanuit de woonkamer hebben we zicht op het samenkomen van de Lek, de Merwede en de oude Maas. Het kan slechter..... Wie is deze krasse knar?

Paul is op 30 november 1938 geboren in Indonesië. Zijn vader werkte bij Werkspoor op Sumatra. Toen het gezin De Bruin tien maanden na zijn geboorte voor verlof terug was in Nederland, brak de oorlog uit. Terugkeer was uitgesloten. Het gezin mocht blijven wonen op het adres in Bussum. Zijn vader ging het verzet in en heeft dat helaas met de dood moeten bekopen. Gelukkig was er na de oorlog de stichting 1940-45, die de nabestaanden van oorlogsslachtoffers financieel ondersteunde.

Na het Gymnasium B in Hilversum en zijn studie chemische werktuigbouwkunde in Delft moest Paul in dienst, lichting 64/1. Het lag in de verwachting dat hij als pas afgestudeerde een mooie kantoorbaan in Den Haag zou krijgen, maar die vlieger ging voor hem niet op. Hij werd geselecteerd voor de officiersopleiding

en kwam zo op de Dumoulinkazerne in Soesterberg terecht. De leiding van de SROG was in handen van majoor Sundermeijer en de kapiteins Berkhof en Van der Beemt. Een schitterende tijd. Berkhof stond eens in het nette pak voor de troep en gaf aan dat ze een stukje gingen wandelen. Het terrein werd steeds slechter en eindigde in een slotenmars met Berkhof voorop. Paul werd daarna pelotonscommandant op de SROG, een ideale leerschool voor het ontwikkelen van leiderschapskwaliteiten. Lessen waar hij ook na zijn dienstdtijd veel aan zou hebben.

DE BRUIN

In de jaren '60 was de chemische industrie booming. Paul had de banen voor het oprapen en dat zou zijn hele carrière zo blijven. Hij begon bij Procter & Gamble op een hoofdkantoor in Brussel, werd een jaar uitgezonden naar Cincinnati. Saai. Hij stapte over naar ontwerpbureau Badger. Daar mocht hij een klein half jaar naar Zuid Afrika om toe te zien op de oplevering van een raffinaderij voor Shell. Hij deed wat hij in dienst geleerd had: niet achter het bureau blijven zitten, maar de werkvloer op, ook op onverwachte momenten en op plekken die het personeel niet verwachtte. Hij werd vervolgens gevraagd door een ander Amerikaans bedrijf dat een chemische fabriek had gebouwd in Amsterdam. Het moederbedrijf had echter meer oog voor zuinigheid dan veiligheid. Een dure les. Tijdens zijn vakantie explodeerde de fabriek met vijf doden, waaronder zijn eigen directe chef. Hij mocht zijn overleden baas opvolgen.

De fabriek moest worden herbouwd en nu ging veiligheid voor alles. Na een paar jaar kwam Paul bij Vredestein als hoofd van de divisie voor rubbertoeepassingen in de weg- en waterbouw. Later werd hij hier voorzitter van de Raad van Commissarissen. Deze functie combineerde hij met de functie van directeur bij Van Doorne Transmissies. Dit bedrijf groeide mede door zijn oriëntatie op de Aziatische markt van 80 naar 1700 man en werd na 10 jaar met veel winst verkocht aan Bosch. Zijn internationale ervaringen kwamen goed te pas en zijn focus kwam steeds meer te liggen op het gezond maken van internationals. Hij bleef dit doen tot zijn 70ste, toen was het mooi geweest. Voor zijn werk kreeg hij mede op aangeven van de vakbonden een Koninklijke onderscheiding.

Paul kan smakelijk vertellen over het lange tijd verborgen houden van zijn geaardheid. Hij had een goede vriendin die graag bereid was om regelmatig voor zijn vrouw op te treden. Het waren vaak hilarische momenten. Gelukkig hoeft dat niet meer; Paul en Marcel zijn inmiddels 30 jaar bij elkaar. 20 jaar geleden hebben ze er een kasteeltje met 72 hectare grond in de Dordogne bijgekocht, waar ze elke maand 10 dagen verblijven. Een echtpaar doet daar het huishouden en alle klussen. Acht jaar geleden hebben ze dit rijksmonument in Dordrecht gekocht en van binnen geheel laten verbouwen. Het is senior-proof: er zit een lift in. Terwijl we proosten op hun gezondheid, weten we een ding zeker: oud worden in Dordrecht is geen straf!

Kras en Knar

KRASSE KNARREN

Vandaag zijn we op bezoek bij krasse knar Rein Koetsier en zijn vrouw Hennie. Hun huis ligt aan de rand van Elburg met uitzicht op verre weilanden. Boven de voordeur hangen drie fraaie houten vlinders. Woont hier een kunstenaar? Terwijl wij genieten van de koffie met taart, vertelt Rein zijn verhaal. Rein is geboren in Vaassen als oudste van een gezin met vijf kinderen. Zijn vader was timmerman. Het ouderlijk huis stond vlak bij de voormalige spoorlijn Apeldoorn-Zwolle. De schrik van zijn moeder staat hem nog goed voor de ogen toen de spoorlijn op een dag in 1943 werd gebombardeerd. Het was een angstig uur-tje in de kelder terwijl de dakpannen van het huis werden geblazen. Eén bom was afgegaan, twee andere niet. Na de oorlog verhuisde het gezin naar Apeldoorn omdat er daar voor zijn vader meer werk was. Rein ging naar de LTS en werd net zoals zijn vader timmerman. In de avonden bleef hij doorstuderen totdat hij opgeroepen werd voor de dienst. We praten over lichting 58/2. Ondanks zijn voorkeur voor de genie werd hij geplaatst bij de infanterie op de Frederikkazerne in Vught. Gelukkig werd de fout snel hersteld en werd Rein overgeplaatst naar de kaderopleiding genie. Zijn parate tijd bracht hij door bij de D-compagnie van 11 Geniebataljon. Het beviel zo goed dat Rein een vaste aanstelling als beroeps sergeant kreeg en de KMS mocht overslaan.

Rein heeft de kruideniersdochter Hennie leren kennen in Apeldoorn. Zijn vriend woonde tegenover haar en zoals dingen gaan, kwam van het één het ander. Inmiddels zijn ze 56 jaar getrouwd, hebben ze twee kinderen en zes kleinkinderen. Dat trouwen ging iets sneller dan gepland. Niet omdat het een moetje was, zoals sommigen destijds stiekem dachten, maar omdat Rein in 1962 werd overgeplaatst naar Duitsland en alleen getrouwde stellen daar een huis toegewezen kregen. Voor Rein werd het direct al een intensieve tijd met de Berlijn-crisis op de achtergrond en de wateroverlast als gevolg van de overstromingen van de grote rivieren. Voor Hennie, toen nog pas 19 jaar, was het behoorlijk wennen. In het begin wilde ze wel kruipend terug naar huis als Rein weer eens weken op oefening was.

KOETSIER

In 1968 keerden ze terug naar Nederland. Rein werd weer geplaatst bij 11 Geniebataljon in Wezep en via Bureau Huisvesting konden ze een nieuwbouwhuis in Elburg krijgen. Vanzelfsprekend hadden ze veel militaire burens, wat handig was voor het carpoolen. Rein vervolgde zijn carrière bij 110 Genieherstelcompagnie en daarna bij de

Sectie 3 - Opleidingen en Operatiën van 101 Geniegevechtsgroep. Eigenlijk was dat zijn mooiste periode, veel van huis voor verkenningen in het operatiegebied in Duitsland en commandanteninspecties bij de genie-eenheden, met Dick Tees als zijn hoofd sectie S3. In 1986 werd Rein bevorderd tot vakofficier en bleef tot zijn functioneel leeftijdsontslag in 1993 als functie-analist geplaatst bij Commando Opleidingen KL in Amersfoort. Ook hier was hij veel op pad voor de nodige bezoeken aan genie-eenheden.

Na zijn afscheid uit dienst pakte Rein zijn rol als timmerman weer op. Dat begon met klussen bij familie en vrienden. De vlinders boven de deur zijn inderdaad van zijn hand. Gewoon een grapje. Toen hij een keer meeging met Hennie om appels te plukken in Dronten kwam hij in gesprek met de boer. Het werd een vaste baan. Van timmermansklussen tot het planten van bomen, er was altijd een zee van werk. Afgelopen jaar vierden Rein en Hennie het 25-jarig jubileum bij hun boer! Hennie heeft er nog een ander baantje bij. Sinds de kinderen het huis uit zijn is zij van mei tot oktober gastvrouw voor 'Vrienden op de fiets'. Hun huis ligt mooi op een knooppunt van diverse herdenkingsroutes en de wandelaars en fietsers mogen hier overnachten. Daarnaast was Hennie tot twee jaar geleden mantelzorgster van de buurvrouw die op 96-jarige leeftijd overleed. Rein is nog steeds een trouw bezoeker van de maandelijkse bijeenkomsten van de club BD-officieren Prinses Margrietkazerne. Daarnaast heeft hij zijn conditie altijd op peil gehouden met zwemmen en fietsen, en natuurlijk met volleybal, zijn lievelingssport. Helaas moest hij vorig jaar met volleybal stoppen. Het risico op blessures werd te groot. Met respect nemen wij afscheid van deze Krasse Knar en zijn niet minder krasse echtgenote. Tot ziens!

Kras & Knar

KRASSE KNARREN

Vandaag brengen we een bezoek aan krasse knar reserve majoor bd Rinus Platschorre in Kortgene, Noord-Beveland, Zeeland. Dat is toch die provincie waar de mariniers niet heen willen? En is Rinus niet getrouwd met Karla Peijs, de voormalige CdK van Zeeland? Moeten we toch maar eens vragen hoe dat zit. We belanden al snel op het dakterras met een schitterende uitkijk op de doorgang van de jachthaven naar Het Veerse Meer. Terwijl wij de koffie en de Zeeuwse bolus met veel genoegen verorberen, begint Rinus te vertellen.

Rinus is opgegroeid in Kats. In het laatste oorlogsjaar kwamen de schermutselingen heel dicht bij deze locatie met de slag om de Schelde en de bevrijding van Zeeland. Hij herinnert zich de overvliegende geallieerde vliegtuigen, een neergestorte V1 en de Duitse soldaten die op vlotjes de Zeeuwse eilanden wilden ontvluchten. Nauwelijks hersteld van de oorlog kwam er de Watersnoodramp in 1953. Hun huis liep tot aan het dak onder water. Het gezin moest drie dagen wachten op redding. Terwijl het nieuws de rest van Nederland nog niet had bereikt, moest Rinus zwemmend in het eigen huis op zoek naar etenswaren en drinkwater.

Rinus komt uit een gezin met negen kinderen. Zijn vader was boerenknecht

met een klein stukje eigen grond en voor de kinderen was het normaal om mee te helpen op het land. Toen Rinus naar de (M)ULO wilde, moest hij natuurlijk wel een bijbaantje nemen om zijn "inproductiviteit" te compenseren. Dat werd helpen bij de lokale slager. Toen Rinus in 1955 naar de HTS – weg- en waterbouw in Dordrecht ging, zorgde zijn slager voor een kamer bij een collega in Sliedrecht. Niet naast de deur, maar fietsen is gezond.

Na het behalen van zijn diploma moest Rinus het leger in. Hij werd na zijn officiersopleiding in Soesterberg geplaatst bij 462 Pontonniersbataljon in Keizersveer als collega-pelotonscommandant van Dick Tees en Puk Brouwer als compagniescommandant. Een leerzame en leuke periode: bruggen bouwen, varen in de Biesbosch en klussen voor de civiele wereld.

PLATSCHORRE

De mooiste oefening was het herstel van het Franse oefenterrein La Courtine samen met de collega's uit Wezep. Een maand lang wegen en duikers aanleggen. In zijn fotoalbum zien wij een foto van Dick Tees aan het werk met een enorme pneumatische boor in een steengroeve. Het terrein zag er na afloop beter uit dan voorheen. Als dank werden de mannen uitgenodigd door revuester Josephine Baker voor een optreden op haar landgoed Les Milandes. Uren rijden, maar dat had iedereen er graag voor over.

Rinus vertelt in vogelvlucht zijn civiele carrière. Het begon met technisch-commerciële functies bij diverse bedrijven in

de beton- en bitumenindustrie. Rinus zag de enorme toepassingsmogelijkheden van diverse materialen. Hij had het lef om te investeren en het geluk dat Rotterdam altijd open stond voor nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast had hij oog voor het plaatsen van ondernemerstalent op sleutelposities en het koppelen van verantwoordelijkheden en middelen. Het resulteerde in snelle promoties en veel reizen over de hele wereld. De lijst van functies en bedrijven gaat van managementfuncties tot de functies van directeur, commissaris en voorzitter van de Raad van Bestuur van o.a. MEBIN, ENCI en CBR. Hij werd benoemd tot Lid van Verdienste bij VNO-NCW en bij zijn pensionering bij TBI-Holdings tot Commandeur in de Orde van Oranje Nassau. Rinus en Karla hebben elkaar leren kennen bij het NCW en zijn inmiddels 30 jaar getrouwd, hebben zeven kinderen, 20 kleinkinderen en zes achterkleinkinderen. Het kroost leert hier zwemmen en zeilen.

We worden uitgenodigd voor een vislunch bij het restaurant aan de haven. De hele buurt oogt nieuw. Rinus heeft meegeholpen bij de herontwikkeling van dit jachthavengebied. Het was verwaarloosd omdat de Zeeuwse landbouwhavens hun eeuwenoude functie voor vervoer na de aanleg van de Deltawerken hadden verloren. Rinus vertelt vervolgens over een EU-project dat hij na zijn pensionering had opgepakt: verbetering van de aquacultuur in Zeeland. We genieten letterlijk en figuurlijk van de verhalen over zeewier en lamsoren. Het wordt hier klaargemaakt zoals het hoort, heerlijk!

Onderweg naar huis zijn Kras en Knar het wel eens. Zeeland is één van de mooiste plekken van Nederland. En Rinus heeft gelijk, die mariniers zijn knettergek. Sodeju.

Kras & Knar

KRASSE KNARREN

Als we op tijd in Geldrop in de straat arriveren is het gelijk duidelijk "Waar was het feestje? Hier was het feestje!" De slingers hangen nog in de bomen en in de hal liggen twee opgeblazen achten, een nul, een zeven en één vijf! „Eén vijf is zoekgeraakt", zegt onze Krasse Knar van vandaag. „We hebben drie feestjes gecombineerd: mijn vrouw wordt 78, we zijn 55 jaar getrouwd en ik ben 80!" Ook voor ons kan het feest beginnen. We zijn op bezoek bij Joop en Greet Stam.

Joop is op 30 september 1938 geboren in Den Haag en heeft twee oudere zussen. Hij had dus eigenlijk drie moeders. De oorlog liet veel sporen na. Mijnenvelen in Scheveningen, het evacueren van veel mensen naar o.a. Winterswijk en een neergestorte V1. Naar later zou blijken een voltrefter op het huis van de burens van Greet, zijn latere vrouw. Hij leerde Greet kennen op de HBS. Zij stond een keer voor straf in de hal en bij het wisselen van de klassen kwam Joop langs en bood haar toen een boterham aan! Vanaf dat moment waren ze onafscheidelijk. Na zijn studie werktuigbouwkunde aan de HTS in Rotterdam werd Joop voor zijn dienstplicht opgeroepen en werd hij in Den Haag geplaatst bij de Inspectie der Genie. Het beviel goed en hij tekende nog vier jaren bij als Officier Speciale Diensten.

Ze trouwden in 1963 en kregen twee dochters. De oudste woont al jaren in Amerika met haar man en vijf kinderen en de jongste in Apeldoorn met een gezin van twee kinderen. Zijn vader die een eigen zaak in huishoudelijke artikelen bestierde werd ernstig ziek. In 1965 besloten Joop en Greet om de verliesgevende zaak over te nemen. Met succes. Het ondernemerschap zat hen blijkbaar in het bloed en Joop heeft daar later in zijn vervolgfuncties veel profijt van gehad. Joop wist dat zijn hart niet in de winkel lag. Toen hij drie-en-een-half jaar later een brief kreeg om terug te keren bij Defensie, was het besluit snel genomen. Hij kon de zaak goed verkopen, waardoor ook zijn moeder verzekerd was van een pensioen. Hij werd geplaatst bij 11 Geniebatalljon, kreeg een huis aan de Margrietlaan en leerde van collega's Tees en Schalkwijk klaverjassen. In 1971 werd hij als eerste niet-KMA officier gevraagd te gaan studeren in Delft. Binnen drie-en-een-half jaar behaalde hij zijn bul en werd hij vervolgens bij de directie Materieel KL (DMKL) geplaatst. Hier hield hij zich in verschillende functies bezig met de invoering van de nieuwe bouwmaasines en de productie van de YPR, waarvoor hij vaak naar Amerika moest. Na functies bij het Legerkorps Logistiek Commando en wederom DMKL werd hij als eerste TS-er hoofd sectie G4 van Staf Legerkorps bij generaal Tjassens. Voor zijn laatste functie moest hij zeven maanden naar het NATO Defence College. Met zijn syndicaat schreef hij een scriptie over een mogelijke dreiging van stromen vluchtelingen uit Afrika naar Europa. „Hoe verzinnen jullie het", kregen ze te horen. Voor de moeite kregen ze een zes! Daarna werd hij in Brussel benoemd tot Permanent Chairman Army Board, waarbij hij alle NAVO-landen en Partnership for Peace-landen mocht bezoeken. Greet verzorgde thuis als gastvrouw regelmatig Indische rijsttafels voor de vele internationale gasten. Op 1 februari 1995 ging Joop met FLO en vestigden zij zich in Geldrop.

Op doktersadvies ging hij na een jaar

'verveling' weer aan het werk. Het werd twee-en-een-half jaar Buitenlandse Zaken bij de VN in Geneve als coördinator van de Military Civil Defence Unit, een internationaal DART-team.

STAM

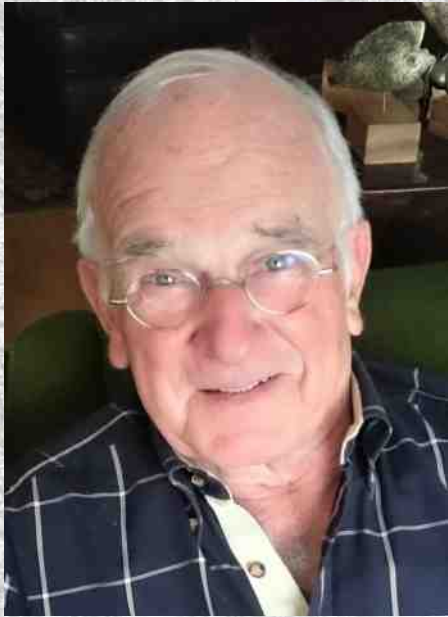
In deze functie verbleef hij o.a. vier maanden in Afrika waar hij veel aangrijpende en emotionele momenten maakte.

Hobby's heeft het stel genoeg. Naast het reizen met de eigen caravan en gehuurde campers in Amerika, hebben ze jarenlang samen de Vierdaagse en nog vele andere meerdaagse wandeltochten gelopen. Er wordt gegolfd en gebridged. Vorig jaar is er kanker geconstateerd bij Joop. De situatie is weliswaar stabiel en de ziekte is goed behandelbaar, maar zorgt ook voor ongemakken. Onze Krasse Knar is vaak vermoeid en heeft in buitenlandse vakanties even geen zin meer.

Na een heerlijke lunch, verzorgd door Greet, nemen we afscheid van het gezellige paar. Als we weggaan, ligt de verloren '5' onder een struik. Teruggebracht door een eerlijke buurtbewoner.

Kras & Knar

KRASSE KNARREN

„Jullie zijn precies op tijd. Echte militairen!“, stelt onze Krasse Knar Gerard van Blitterswijk, als hij ons welkom heet. Na een reis met veel files zijn we aanbeland in Hellevoetsluis. Na het overhandigen van de bloemen aan zijn vrouw Ineke en de fles wijn aan Gerard genieten we van het uitzicht op het Haringvliet. Al snel worden we voorzien van koffie met wat lekkers en steekt de voor ons nog onbekende Krasse Knar van wal.

Gerard is op 21 november 1938 geboren in Vlaardingen. Hij had één jongere zus. Na de geboorte van Gerard stopte zijn vader met varen en werd hij chef van het stoomgemaal in Katwijk aan Zee, waar het gezin ook ging wonen. Na de lagere school doorliep hij de MULO A + B in Oegstgeest, gevolgd door de HTS in Den Haag. Hierna werd hij opgeroepen voor het vervullen van de militaire dienstplicht (lichting 60-6). Vanwege zijn studie Weg- & Waterkunde werd dat vanzelfsprekend de genie. Officier worden was een wens van Gerard. Leiding geven leek hem prachtig. Op 1 augustus 1961 was het dan zover, hij werd bevorderd tot vaandrig en geplaatst als pelotonscommandant bij 41 Geniebataljon in Wezep. Van april tot augustus 1962 ging hij vanwege de spanningen in Duitsland met het bataljon naar Fallingborstel voor o.a. het herstellen van de wegen. „Die waren aan gort gereden door 11 Geniebataljon“, zegt hij met een grote lach op

zijn gezicht, gevolgd door: „maar ze hadden wel voor goede legering en een bar gezorgd!“ Op 3 september 1962 werd hij bevorderd tot tweede luitenant en zat zijn parate dienstdtijd erop. Hierna trad hij als reservist toe tot het Korps Mobiele Colonnies in Crailo, alwaar hij nog steeds lid is van de officiersclub. Na het bijwonen van diverse herhalingsoefeningen werd hij uiteindelijk bevorderd tot kapitein.

Nog tijdens zijn dienstdtijd solliciteerde Gerard (in uniform) bij de Nederlandse Basalt-Maatschappij (NBM) en daar werd hij door een oud-genieofficier meteen aangenomen als uitzetter/landmeter.

VAN BLITTERSWIJK

Binnen het bedrijf werden zijn kwaliteiten gewaardeerd en zo klom hij op tot uiteindelijk Algemeen Directeur in Den Haag. Naast de vele werken voor Defensie heeft hij zich o.a. beziggehouden met alle civiele werkzaamheden voor de Maasvlakte Olie Terminal. Daarnaast is hij jarenlang voorzitter geweest van de Vereniging van Asfaltaannemers. Na 37 dienstjaren ging hij op 61-jarige leeftijd met vervroegd pensioen.

Zijn vrouw Ineke heeft hij in 1960 leren kennen in Katwijk. Zij was daar met haar ouders op vakantie en lagen met hun Lemmeraak in de haven. Gerard leverde drinkwater aan de aangemeerde schepen. Toen ze elkaar zagen "was de boot aan!" Op 20 december 1963 trouwden ze en kregen twee kinderen, een dochter en een zoon. Inmiddels hebben ze vijf kleinkinderen. Met trots laat Gerard de door zijn dochter gemaakte fotoboeken zien en de krant ter gelegenheid van zijn 75e en 80e verjaardag, die ze met de hele familie hebben gevierd in Badhotel Rockanje, waar ze vaste gasten zijn. Na zijn pensionering heeft hij zich als voorzitter van de Stichting Kerk aan de Ring 13 jaar bezig gehouden met het omvormen van een leegstaande kerk tot een bloeiend cultureel centrum waar nu sociale en culturele activiteiten plaatsvinden voor de gehele gemeenschap van Hellevoetsluis en de regio. Hiervoor heeft hij een erepenning en o.a. een Koninklijke Onderscheiding mogen ontvangen.

Eén van zijn grootste hobby's is zeilen. Met veel plezier laat hij de foto van zijn grote zeewaardig zeiljacht zien dat hij 30 jaar in zijn bezit heeft gehad. De lijst van plaatsen in Denemarken, Frankrijk en Engeland, die hij heeft bezocht is lang. „Ik ging altijd met vrienden varen en Ineke ging dan met haar vriendinnen op vakantie“, vertelt hij ons. In 2015 is hij vanwege zijn verminderde gezondheid met het zeilen gestopt en is de boot verkocht. Samen met Ineke maakte en maakt hij nog steeds cruises, gaat hij vier keer per week naar de sportschool en leest hij veel. Daarnaast is hij volgens zijn zeggen "de expert in de keuken". Na de zalm en witte wijn nemen we afscheid van Gerard en Ineke. Mooi stel!

Kras & Knar

Luitenant-kolonel b.d.

Tom van Erp

Curaçao, 11 januari 1939 - Vught, 22 juni 2018

Tom van Erp werd geboren op Curaçao en bracht zijn jeugd door op Aruba, waar zijn vader politiecommissaris was. Hij leidde een avontuurlijk leven: duiken, met harpoenen barracuda's schieten en op verzoek van zijn moeder voor het avondeten langoustines vangen in de Caribische Zee. Discipline leerde Tom in Nijmegen bij de jezuïeten op het Canisius College. Hij speelde er schaak met de latere premier Ruud Lubbers, ofschoon zijn voorkeur uitging naar fysieke sporten. Daarbij was hij als bokser, schermer, tienkamper en op de Zware Militaire Vaardigheid van alle markten thuis.

Dat gold ook op andere gebieden. Hij ontwierp en bouwde in Vlijmen zijn eigen bungalow. Als jong luitenant verdiende hij voor defensie miljoenen door in Sicilië, tegen alle opinies in, reeds opgegeven vliegtuigen onder een ingestorte hangar uit te halen.

Nederland leerde majoor Van Erp kennen tijdens de Amsterdamse krakersoorlog in 1980, als commandant van de genietank die brandende barricades rond kruispunt Vondelstraat en Eerste Constantijn Huygensstraat moest wegschuiven. Duizend man politie was op de been en gebruik van vuurwapens tegen gewelddadige krakers was zo nodig toegestaan. Hij ging eerst op verkenning, *undercover*. Ongeschoren en in zijn oudste kloffie mengde hij zich tussen de krakers. Dat ging hem als amateurtoneelspeler goed af; hij gaf zelfs adviezen hoe ze de boel moesten opbouwen, zodat hij het zo snel mogelijk kon afbreken.

De ontruiming bleek een fluitje van een cent. In een paar seconden reed hij dwars door de brandende barricades. Er was opluchting omdat er geen molotovcocktails waren gegooid, zoals een jaar later in Nijmegen wel gebeurde. Van Erp sierde met zijn karakteristieke snor de voorpagina van Elsevier. Helaas moest op de terugweg van meniggeen langs de kant de Hitlergroet incasseren.

Tom stond graag in de belangstelling. Hij was een feestvierder. Zo was hij negen jaren prins carnaval (Alfredo X) van Dommelbaorzedurp (Vught) en hield hij redevoeringen als *tonpraoter*. Hij was voetbalcoach, voorzitter van de tennis- en toneelclub en de Stichting Anders Bezig Zijn, die werklozen alternatieven bood, en een niet altijd even objectieve correspondent voor de Nieuwsbode. In 2016 werd hij ouderenadviseur. Anderen bijstaan vond hij prachtig. In die tijd kende iedereen in Vught hem al jaren als de man met snor in zijn scootmobiel. Hij was acht jaar raadslid, waarvan vier voor zijn eenmansfractie. Hij was nu eenmaal

gewend dingen voor elkaar te krijgen door geen blad voor de mond te nemen. Die directheid bracht hem in het verenigingsleven en de politiek wel eens in de problemen. Hemel en aarde kon hij bewegen om zijn gelijk te krijgen. Hij kon mensen het bloed onder de nagels vandaan halen, maar liet ze net zo makkelijk schaterlachen.

In 1991 - hij woonde net samen met zijn tweede vrouw Yvonne - zorgde dat voor het keerpunt in zijn leven. Eer, spanning en avontuur trokken hem aan toen hij na de Golfoorlog als enige Nederlander voor een VN-missie naar Irak werd gevraagd. Als specialist hield hij daar toezicht op het ontmantelen van chemische wapens en explosieven door de Irakezen. Tom was zich bewust van de gevaren van deze operatie. Als het aan hem had gelegen, was de hele mikmak midden in de woestijn op een grote hoop gegooid en met een kernwapen vernietigd.

Op 6 september 1991 kwam bij een explosie de Irakese voorman in aanraking met vrijkomend zenuwgas. Tom aarzelde geen moment. Samen met zijn chauffeur bracht hij hem naar het ziekenhuis, waarbij hij met besmet braaksel werd ondergekotst. Hij werd behandeld met een atropine-injectie. De Irakees werd gered, Tom keerde vandaan huiswaarts. Enkele maanden later begonnen zijn vingers te tintelen; winterhanden dacht hij. Maar daarna verdween de fijne motoriek en vijf jaar later zat hij in een rolstoel. MS luidde de diagnose; hoe atypisch de klachten ook waren.

Zijn droom, een wereldreis in zijn zeilboot, was aan duigen. Maar Tom bleef denken in dingen die hij wél kon. Hij maakte met Yvonne cruises en andere lange reizen. Onder meer 26 keer naar Bali waar ze bevriend raakten met taxichauffeur Gusti. Dankzij hun financiële bijdrage kon diens zoon naar een goede school. Zo verzekerden zij uiteindelijk nog acht (zwerf)kinderen van een goede toekomst.

Zijn onverzettelijkheid kwam op Java boven bij een bezoek aan de Borobudur, die in 1900 onder leiding van zijn overgrootvader was gerestaureerd. Hij wilde per se het resultaat zien en kroop op handen en voeten de stenen trappen van de tempel op. Bovenaan wachtte hem applaus van omstanders.

In 2003 zag Tom een reportage over Engelse soldaten die na de Golfoorlog aantoonbaar door de combinatie van saringas en het tegengif atropine klachten hadden zoals die van hem. Wederom kwam Toms strijdlust naar boven. Eerst werd de connectie ontkend, maar uiteindelijk kreeg

hij gelijk en werd hij met terugwerkende kracht volledig arbeidsongeschikt verklaard.

Van toenmalig minister Relus ter Beek had hij na Irak een tevredenheidsbetuiging gekregen: 'het laagst denkbare'. Dat stak Tom, hij strooide regelmatig met hints en kreeg net op tijd het toeval aan zijn zijde. Een oud-cursist stuitte op een oud dossier over Tom en trok aan de bel. De inmiddels doodzieke luitenant-kolonel b.d. wilde koste wat kost zijn leven rekken tot minister Ank Bijleveld hem de bronzen Erepenning voor Menslievend Hulpbetoon had opgespeld.

Dat gebeurde acht dagen voor zijn overlijden. Tom had nog steeds geen spijt over zijn actie: „We zijn toch op de wereld om elkaar te helpen. Dat is niets meer dan logisch!”

Bij de crematieplechtigheid zongen oud-collega's, staande rond de kist, het Mineurslied en ging er brandewijn rond. Tot slot werd de Last Post geblazen. Een druk bezocht en langdurend afscheid was het; precies zoals Tom van Erp het voor ogen zal hebben gehad.

JV

Kapitein b.d.

JAN VAN MIERLO

Assen, 16 mei 1945 – Bourdalat (Fr), 11 augustus 2018

Jan van Mierlo is op 16 mei 1945 geboren te Assen en over zijn jeugd weten we eigenlijk weinig.

Wat we wel weten is dat hij zich op 3 september 1961 aanmeldde bij de KMS in Weert om te worden opgeleid tot onderofficier en naar later bleek bij de genie.

Hij doorliep de KMS met succes en werd op 1 november 1964 bevorderd tot sergeant der genie en geplaatst op de Lunettekazerne om daar de jongste lichten dienstplichtigen op te leiden. Vervolgens doorliep hij alle onderofficiersrangen, hoofdzakelijk in de verbindingen, op diverse plaatsen in Nederland en Duitsland.

Op 1 september 1992 werd hij bevorderd tot 1e luitenant der genie en geplaatst in Grave als plaatsvervangend kazernecommandant.

Vier jaar later volgde zijn bevordering tot kapitein der genie. Hij sloot zijn militaire carrière af bij het garnizoen Vught als hoofd productgroep Infra.

Na zijn FLO in 2000 vestigde Jan zich samen met zijn Lenie permanent in Frankrijk. Na in een caravan op de camping in Cap Breton in Les Landes en later Azur te hebben gestaan, kochten ze in 2002 een vast huis in Bourdalat. Daar

waren zij binnen de kortste tijd ingeburgerd en werden enorm gewaardeerd binnen de gemeenschap. Jan en Lenie hielden zich bepaald niet afzijdig. Jan werd vooral gewaardeerd om zijn sociale en humorvolle wijze van optreden. Dit bleek eens te meer tijdens de crematie waar zeker het halve dorp aanwezig en zeer aangeslagen was.

Vele mooie woorden werden gesproken. Zelden hebben wij zo'n warme gemeenschap gezien als in Bourdalat.

Een warme gemeenschap waar Lenie en de kinderen veel steun aan hebben gehad gedurende de gehele periode van de ziekte van Jan, wat zeker in het laatste deel niet makkelijk is geweest.

Wij hebben op gepaste wijze onder de tonen van het mineurslied afscheid van Jan genomen. Alle aanwezigen waren onder de indruk van deze genietraditie.

Wij en zij zullen zich Jan herinneren als een zeer gewaardeerd vriend en collega die voor iedereen klaar stond.

Wij wensen Lenie en de kinderen veel sterkte in de komende tijd. Sodejeu

J.W. en C.J.W.

VERBONDEN DOOR KAMERAADSCHAP

